

2024-09-16 Nr. NV-2429

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-1125(2) TAIS-24-12329(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2013 M. LIEPOS 24 D. NUTARIMO NR. 711 „DĖL VIETINĖS RINKLIAVOS AR KITOS ĮMOKOS UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMĄ IŠ ATLIEKŲ TURĖTOJŲ IR ATLIEKŲ TVARKYMĄ TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas 2024-08-31	<i>Aplinkos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta <i>2024-09-10</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybė s programą	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įgyvendinamasis teisės aktas, įgyvendina 2024 m. liepos 18 d. priimto Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo nuostatas, kurios įsigalioja 2024 m. rugsėjo 1d.

2021 gruodžio 23 d. priimtas Atliekų tvarkymo įstatymas, kuriame VERT pavesta reguliuoti regioninių atliekų tvarkymo centrų (toliau – RATC), bendro atliekų deginimo įrenginių, atliekų deginimo įrenginių valdytojų vykdomą komunalinių atliekų tvarkymo veiklą, nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo regionines kainas (toliau – regioninės kainos) ir komunalinių atliekų deginimo vienos tonos įkainio viršutinę ribą (toliau – reforma dėl Tarybos reguliavimo).

Įgyvendinat reformą dėl Tarybos reguliavimo, taip pat rengiant įstatymo atliepiančius poįstatyminius teisės aktus, pastebėta, kad kai kurios įstatymo nuostatos ir jų įgyvendinimas šalys nepakankamą teisinį apibrėžtumą ir (ar) teisinę spragas. Todėl iškilę poreikis patikslinti RATC vykdomos komunalinių atliekų tvarkymo veiklos reguliavimo apimtį ir į vietinę rinkliavą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų ir komunalinėms atliekoms nepriskiriamų buityje susidarančių atliekų tvarkymą (toliau – rinkliava ar įmoka) trauktinų sąnaudų apimtį.

Nuo regioninių kainų patvirtinimo įsigaliojančios redakcijos Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą taisyklių (toliau – Taisyklės) nuostatos neleidžia į savivaldybių skaičiuojamą rinkliavos ar įmokos dalį įtraukti su komunalinėms atliekoms nepriskiriamų buityje susidarančių atliekų, įskaitant statybines, neapmokestinamų padangų, pvz., dviračių, neįgaliųjų vežimėlių, riedučių, riedlenčių, paspirtukų, vaikiškų ar kitokių vežimėlių padangų ir padangų, sveriančių mažiau kaip 3 kg, atliekas, (toliau – kitos buityje susidarančios atliekos) tvarkymu susijusias sąnaudas ir atliekų prevencijai skirtų dalijimosi daiktais stotelių sąnaudas, kaip tai daryta iki reformos dėl Tarybos reguliavimo.

Neužtikrinus iki teisinių spragų atsiradimo buvusios galimybės įtraukti kitų buityje susidarančių atliekų (pvz., statybinių atliekų) tvarkymo sąnaudų į rinkliavą ar įmoką, galėtų kilti grėsmė, kad savivaldybės ir RATC iš gyventojų priimamas buityje susidariusias kitas nei komunalines atliekas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse (toliau – DGASA) priims apmokestinant nuo pirmo kilogramo, kas galėtų lemti nelegalų šių atliekų šalinimą gamtinėje aplinkoje.

Projekto nuostatomis siekiama **atkurti** iki reformos dėl Tarybos reguliavimo **buvusį** ir iki regioninių kainų patvirtinimo galiojusį **komunalinių ir kitų buityje susidarančių atliekų tvarkymo būtinųjų sąnaudų**, trauktinų į rinkliavą ar įmoką, **sąrašą**, todėl Nutarimo pakeitimas **nelemia atliekų turėtojų mokamų rinkliavos ar įmokos sumų pokyčio.**

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma:

- pakeisti taisyklių pavadinimą į „Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų ir komunalinėms atliekoms nepriskiriamų buityje susidarančių atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklės“;
- pakeisti Nutarime vartojamą rinkliavos ar įmokos pavadinimą į „vietinė rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų ir komunalinėms atliekoms nepriskiriamų buityje susidarančių atliekų tvarkymą“;
- nustatyti, kad savivaldybių skaičiuojamos rinkliavos ar įmokos dalies būtinosioms sąnaudoms priklauso šios sąnaudų grupės: komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudos, komunalinių atliekų ir kitų buityje susidarančių atliekų surinkimo ir vežimo iš atliekų turėtojų sąnaudos, komunalinių atliekų ir kitų buityje susidarančių atliekų surinkimo

infrastruktūros (išskyrus RATC valdomų DGASA ir (ar) ŽAKA, antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų priemonių) įrengimo, priežiūros, atnaujinimo ir plėtros sąnaudos, savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose surinktų komunalinių atliekų ir kitų buityje susidarantių atliekų apdorojimo sąnaudos, patiriamos vykdant veiklą, nepriskiriamą reguliuojamajai veiklai, atliekų prevencijai skirtų priemonių įgyvendinimo sąnaudos, patiriamos vykdant veiklą, nepriskiriamą reguliuojamajai veiklai, gaminių, pakuočių, kurių gamintojams ir (ar) importuotojams taikomas gamintojo atsakomybės principas, atliekų tvarkymo ne RATC valdomose DGASA ir (ar) ŽAKA sąnaudos, kiek jų neįpareigoti finansuoti gamintojai ir (ar) importuotojai, ir (ar) jų organizacijos pagal ATĮ ir (ar) Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą;

- detalizuoti, kaip ir kada nustatomos nurodytos sąnaudų grupės, kokios konkrečios sąnaudos įtraukiamos į kiekvieną minėtą grupę, ir patikslinti nuostatas dėl su komunalinių atliekų tvarkymu susijusių sąnaudų, reikalingų rinkliavos ar įmokos dydžiui apskaičiuoti (toliau – bendrosios būtiniosios sąnaudos), nustatymo numatant, kad į apskaičiuojamą rinkliavos ar įmokos dydį įtraukiamos RATC komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos (reguliuojamosios veiklos) sąnaudos ir savivaldybių skaičiuojamos rinkliavos dalies sąnaudos;
- nustatyti, kad pereinamuoju laikotarpiu, pagal teisinį reglamentavimą savivaldybių apskaičiuoti rinkliavos dydžiai galios tik 2025 metais. Nuo 2026 m. savivaldybės turės taikyti rinkliavos ar įmokos dydžius, kurie apskaičiuoti įtraukiant visas būtinas reguliuojamosios veiklos sąnaudas tik į regioninę kainą;
- reaguojant į ūkininkų skundus, nustatyti, kad, paskirstant pastoviąsias ir kintamąsias sąnaudas kiekvienos kategorijos nekilnojamojo turto objektams, gali būti nustatomos mišrių komunalinių ir atskirai rūšiuojamuoju būdu surenkamų komunalinių atliekų susikaupimo normos (toliau – atliekų susikaupimo normos), kurios gali būti nustatomos ne tik gyventojui ar darbuotojui, bet ir nekilnojamojo turto objektui;
- nustatyti, kad sprendimą dėl perskaičiuoto (naujo) rinkliavos ar įmokos dydžio taikymo pradžios ir trukmės priima savivaldybės taryba;
- atsižvelgiant į suinteresuotų institucijų pastabas atlikti techninio pobūdžio patikslinimus.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Projekto nuostatas įgyvendins savivaldybių administracijos padaliniai – nustatys su komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimu susijusias sąnaudas, ir savivaldybių tarybos – tvirtins rinkliavos ar įmokos dydžius. Siekdamas vadovautis Projekto nuostatomis ir patvirtinti rinkliavos ar įmokos dydžius, savivaldybės turės patikslinti savivaldybės tarybos sprendimu tvirtinamus rinkliavos ar įmokos dydžių nustatymą reglamentuojančius teisės aktus.

STEBĖSENA

Savivaldybės kasmet teikia Aplinkos apsaugos agentūrai informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą savivaldybių teritorijoje, įmokos dydžius ir jų nustatymo kriterijus (toliau – informacija). Agentūra ir Aplinkos ministerija šią informaciją ir toliau stebės, kasmet rengs pagal ją Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonių įgyvendinimo ataskaitas.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas teiktas derinti Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacijai, UAB VAATC, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai, Teisingumo ministerijai, Vyriausybės atstovų įstaigai, Finansų ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Energetikos ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Konkurencijos tarybai, Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacijai, Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos pramonės, prekybos ir amatų rūmų asociacijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijai, Lietuvos ūkininkų sąjungai, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Aplinkos apsaugos agentūrai, Aplinkos apsaugos departamentui.

Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija, UAB VAATC, Vilniaus miesto savivaldybės Energetikos skyrius, Teisingumo ministerija, Lietuvos ūkininkų sąjunga pateikė pastabas ir pasiūlymus.

Lietuvos savivaldybių asociacija, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Vyriausybės atstovų įstaiga, Energetikos ministerija, Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacija, Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos pramonės, prekybos ir amatų rūmų asociacija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba per nustatytą terminą išvadų nepateikė.

Į dalį UAB VAATC, Vilniaus miesto savivaldybės Energetikos skyriaus, Teisingumo ministerijos pateiktų pastabų atsižvelgta.

Su Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija, UAB VAATC, Vilniaus miesto savivaldybės Energetikos skyriumi, Teisingumo ministerija pastabos suderintos darbo tvarka.

Argumentai, kodėl į Lietuvos ūkininkų sąjungos pastabas neatsižvelgta, pateikti derinimo pažymoje.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Antrinėje išvadoje pastabų ir pasiūlymų nėra.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūloma Nutarimo projektą svartyti Vyriausybės posėdžio A dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.
--

PAŽYMA PARENGĖ	Ieva Bardauskienė
	Ekonomikos politikos grupė, patarėja